
Datum : 6 oktober 2020
Documentnummer : 2020-073894, F&C
Dossiernummer : K19921

Voordracht van gedeputeerde staten aan provinciale staten van Groningen ter vaststelling van de Begroting 2021 en de Najaarsmonitor 2020, inclusief 8e wijziging van de Begroting 2020.

---

1. Samenvatting

Deze voordracht gaat over de Begroting 2021 en de Najaarsmonitor 2020, inclusief 8^e wijziging van de Begroting 2020.

Op 1 juli jl. hebben uw Staten de Kadernota 2020-2024 vastgesteld. In deze kadernota hadden wij alleen beleidsvoorstellen opgenomen die wij onontkoombaar en noodzakelijk achtten, omdat de effecten op het provinciale beleid en de daarmee samenhangende financiële gevolgen door de coronacrisis onzeker waren. Deze voorstellen hebben wij in de *Begroting 2021* vertaald in doelen en prestaties.

Het financieel perspectief 2020-2024 laat de ontwikkelingen sinds de Kadernota 2020-2024 zien. Deze ontwikkelingen laten een toename in de financiële ruimte zien. Deze financiële ruimte zal onderdeel zijn van de integrale afweging van eventuele beleidsvoorstellen bij de Kadernota 2021-2025. In de *Begroting 2021* hebben wij dan ook geen nieuwe beleidsvoorstellen opgenomen.

De *Najaarsmonitor 2020* gaat over de periode januari tot en met augustus 2020 en handelt over de voortgang van de *Begroting 2020* en over de stand van zaken met betrekking tot aanbevelingen rapporten Noordelijke Rekenkamer en uitvoering aangenomen moties. Door middel van smileys in de kleuren groen, oranje en rood geven wij aan hoe de voortgang geduid kan worden.

De financiële gevolgen die in de *Najaarsmonitor 2020* en in de *Begroting 2021* toegelicht worden, zijn verwerkt in de *8^e wijziging van de Begroting 2020*.

Daarnaast informeren wij uw Staten over een aantal *Overige onderwerpen*. Dit zijn de waakzaamheid van gesubsidieerde instellingen, ontwikkelingen bij Blauwestad, ontwikkelingen in een aantal infrastructurele investeringen en de uitvoering van de motie over CMO-STAMM.

2. Doel en wettelijke grondslag

De *begroting* geeft aan welke doelen de provincie wil bereiken, welke prestaties daarvoor worden verricht en hoeveel middelen daarmee zijn gemoeid. De begroting wordt door uw Staten vastgesteld en heeft vier functies:

1. Autorisatiefunctie:
Uw Staten machtigen ons tot het doen van uitgaven.
2. Keuzefunctie:
Uw Staten kiezen met welke middelen welke doelen worden nagestreefd.
3. Beheersfunctie:
In de begroting wordt de basis gelegd voor een rechtmatig, doelmatig en doeltreffend beheer.
4. Verantwoordingsfunctie:
Op basis van de begroting leggen wij verantwoording af over het door ons gevoerde bestuur.

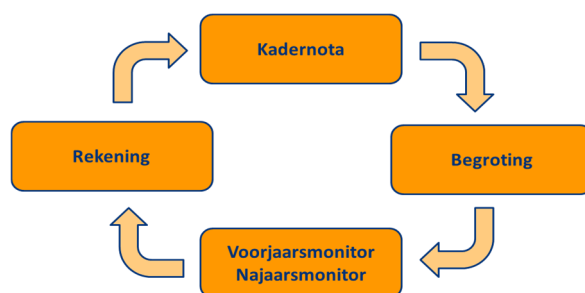
De wettelijke grondslag van de begroting is vastgelegd in:

- De Provinciewet: Artikelen 193, 194, 195 en 207;
- Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten: artikelen 7 tot en met 23;
- Het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 'Zichtbaar toezicht'.

Het doel van de *najaarsmonitor* is het afleggen van verantwoording over de voortgang van de *Begroting*. Met het vaststellen van de *8^e wijziging van de Begroting 2020* autoriseren uw Staten ons College tot het doen van uitgaven binnen de aangepaste ramingen.

3. Procesbeschrijving en planning

De begroting en de najaarsmonitor zijn onderdeel van de Planning & Controlcyclus. Deze jaarlijkse cyclus start met de kadernota waarin de kaders voor het beleid en de inzet van financiën opgenomen zijn. In de begroting worden deze kaders voor het begrotingsjaar en de drie daaropvolgende jaren uitgewerkt en geactualiseerd in beleidsdoelen, indicatoren, prestaties (prioriteiten en regulier) en benodigde middelen. De prestaties met betrekking tot het reguliere beleid zijn geactualiseerd. In de voor- en najaarsmonitor rapporteren wij over de uitvoering van de begroting. De cyclus sluit af met de rekening. Hiermee leggen wij verantwoording af aan uw Staten over wat wij hebben bereikt (doelen), wat we daarvoor hebben gedaan (prestaties) en wat dit heeft gekost (middelen).

4. Begroting

In de Begroting 2021 zijn onze ambities uitgewerkt in beleidsdoelen, indicatoren, prestaties en benodigde middelen. De ambities en prestaties met betrekking tot het reguliere beleid zijn waar nodig geactualiseerd. Het toedelen van de middelen is gebeurd in een structureel sluitende begroting.

Naast de Begroting 2021 en de Najaarsmonitor 2020 worden de nota Investerings (zie separaat voorstel) en de voordracht voor de opcenten op de motorrijtuigenbelasting 2020 (zie separaat voorstel) aangeboden aan uw Staten aangeboden. De statenvoordracht voor de heffing van leges leggen wij uw Staten voor behandeling in de decembervergadering voor. Dit lichten wij toe in paragraaf 6.1 van deze voordracht.

5. Inspraak/participatie

Inwoners van de provincie kunnen tot begin november hun reactie naar Uw Staten sturen. Uw Staten kunnen deze reacties meenemen bij de behandeling van de Begroting 2021 op 11 november 2020.

6. Nadere toelichting

In deze toelichting gaan wij achtereenvolgens in op de Begroting 2021 (6.1), het financieel perspectief (6.2) en de Najaarsmonitor 2020 (6.3). Tot slot gaan wij in op de overige onderwerpen (6.4).

6.1. Begroting 2021

Deel 1: 2020 in vogelvlucht

In deel 1 van de Begroting 2021 hebben wij in het eerste deel twee infographics opgenomen waarmee uw Staten in één oogopslag kunnen zien hoe onze ambities vertaald zijn in de begroting en wat de baten en lasten zijn die hiermee voor 2021 annex zijn.

Deel 2: Programmaplan

In het programmaplan zijn de in de Begroting 2020 uitgewerkte ambities geactualiseerd naar prestaties in 2021 met een doorkijk naar 2023. De voorstellen uit de Kadernota 2020-2024 zijn eveneens in doelen, prestaties en indien mogelijk in indicatoren uitgewerkt. Ten opzichte van de Begroting 2020 hebben wij bij elk programma een inleiding toegevoegd, waarin op hoofdlijnen ingegaan wordt op de voornemens voor 2021.

Deel 3: Paragrafen

De paragrafen in de begroting zijn gericht op de beheersmatige kant van het programmaplan (deel 2). Met betrekking tot de paragrafen Weerstandsvermogen en Lokale heffingen merken wij het volgende op:

In de paragraaf **Weerstandsvermogen en risicobeheersing** geven we een actualisatie van de risico's ten opzichte van de Rekening 2019. Hierop doen zich de volgende wijzigingen voor:

- Bij de gewaarborgde geldleningen/garanties is het risicobedrag voor garanties en gewaarborgde geldleningen naar beneden bijgesteld als gevolg van de jaarlijkse aflossing van een lening.
- Bij afvalbedrijven is het risico toegenomen doordat uit de meest recente rapportage van ODG is gebleken dat er meer afval bij de afvalbedrijven ligt, met meer negatieve waarde.
- Uit actualisatie van de IBOI indexeringsverplichting blijkt enerzijds dat verwachte indexpercentages niet veranderen en anderzijds dat het bedrag waarover risico gelopen wordt lager is, omdat de projecten een jaar verder zijn in de uitvoering. Hierdoor daalt het risicobedrag.
- Het risico Nadeelcompensatie verleggen kabels en leidingen A.G. Wildervanckkanaal vervalt omdat er inmiddels met nutsbedrijven afspraken gemaakt zijn die uit de reguliere budgetten gefinancierd kunnen worden. Hierdoor vervalt de risicoreservering.

De lagere risicoreservering voor IBOI (zie hiervoor onder het derde bolletje) willen wij inzetten voor de dekking van de toerekening van de rente (IBOI) aan de RSP-investeringen. Deze zou namelijk leiden tot een beslag op de algemene middelen van € 0,66 miljoen in de periode 2020-2025. Dit betekent dat wij € 0,66 miljoen onttrekken uit het weerstandsvermogen (lees: uit de algemene reserve).

Met de onttrekking van € 0,66 miljoen wordt het verschil tussen het minimaal incidenteel benodigde weerstandsvermogen en de incidenteel beschikbare weerstandscapaciteit (exclusief revolverende fondsen) circa € 0,34 miljoen negatief. Dit bedrag achten wij aanvaardbaar omdat het binnen de afgesproken 10% marge ligt.

In de paragraaf **Lokale heffingen** wordt ingegaan op de leges. Zoals wij uw Staten hebben toegezegd, doen wij momenteel een onderzoek naar de kostendekkendheid van de leges.

De resultaten ervan en het voorstel om de tarieven per 1 januari 2021 aan te passen, liggen voor in uw decembervergadering. Na de eerste analyse is gebleken dat een verdiepingsslag nodig is om een goed onderbouwd voorstel voor te leggen.

Deel 4: De Financiële begroting

De Financiële begroting bestaat uit twee delen, te weten de Staat van baten en lasten (hoofdstuk 1) en de Financiële positie (hoofdstuk 2). De staat van baten en lasten is een meerjarig overzicht van baten en lasten op programmaniveau. Een nadere detaillering daarvan is te vinden in het financieel overzicht dat aan het eind van elk programma in deel 2 van de begroting opgenomen is.

Tot slot hebben wij een aantal bijlagen opgenomen. Deze bijlagen betreffende de gehanteerde uitgangspunten bij de meerjarenramingen 2021-2024, het overzicht van lasten en baten 2019-2024, een specificatie van incidentele baten en lasten 2021-2024, een overzicht van investeringsprojecten, de subsidiestaat en de afkortingenlijst.

Financiële positie

Uit de meerjarige cijfers blijkt dat de financiële positie van de provincie solide is. Enerzijds is onze begroting structureel sluitend en anderzijds is onze vermogenspositie, uitgedrukt in kengetallen, goed te noemen. Belangrijkste oorzaak is dat wij geen leningen hoeven af te sluiten om de begrote lopende uitgaven, inclusief investeringsuitgaven te kunnen doen.

6.2. Ontwikkeling financieel perspectief

Het financieel perspectief is sinds de Kadernota 2020-2024 verbeterd, zie tabel 1.

Tabel 1: Ontwikkeling financieel perspectief sinds de Kadernota 2020-2024

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	Totaal 2020-2024
Financieel perspectief Kadernota 2020-2024	0,0	710,5	710,5	710,5	2.210,5	4.341,9
Benodigd flexibel budget 2021-2024(€ 0,5 mio 2021-2023, € 2 mio 2024)		-500,0	-500,0	-500,0	-2.000,0	-3.500,0
Financieel perspectief inclusief flexibel budget Kadernota 2020-2024	0,0	210,5	210,5	210,5	210,5	841,9
Voorziene ontwikkelingen:						
1. Opbrengst opcentenheffing motorrijtuigenbelasting	143,9	308,1	312,2	318,3	324,0	1.406,5
2. Provinciefonds - septembercirculaire 2020	53,6	-545,6	-378,3	-581,0	-589,0	-2.040,3
3a. Investerings - actualisatie investeringen	646,8	641,0	1.072,3	-969,4	-680,6	710,1
3b. Investerings - verlengen afschrijvingstermijnen	0,0	1.454,0	1.679,5	1.599,4	2.120,8	6.853,7
4. Financiering	3.192,4					3.192,4
5. Personeelskosten	-152,7	-174,4	-180,7	-187,3	-194,3	-889,4
6. Verdeling apparaatskosten 2020/2021	393,7	-403,9	-382,0	-354,9	506,7	-240,4
7. Minder legesinkomsten Natuur	-200,0	-200,0				-400,0
Totaal voorziene ontwikkelingen	4.077,7	1.079,2	2.123,0	-174,9	1.487,6	8.592,5
Financieel persp. na voorziene ontwikkelingen	4.077,7	1.289,7	2.333,5	35,6	1.698,0	9.434,5
Onontkoombare en noodzakelijke voorstellen:						
Progr. 1. Ruimte en water	550,0	0,0	0,0	0,0	0,0	550,0
Progr. 4. Bereikbaarheid	69,4	81,1	0,0	0,0	0,0	150,5
Progr. 6. Cultuur en maatschappij	-550,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-550,0
Progr. 7. Openbaar bestuur	-71,4	-207,0	-213,0	-219,0	-226,0	-936,4
	-2,0	-125,9	-213,0	-219,0	-226,0	-785,9
Financieel perspectief na onontkoombare voorstellen	4.075,7	1.163,8	2.120,5	-183,4	1.472,0	8.648,6
Fasieren begrotingsruimte	-4.075,7	1.228,4	271,7	2.575,6	0,0	0,0
Financieel perspectief Begroting 2021-2024 na fasering	0,0	2.392,2	2.392,2	2.392,2	1.472,0	8.648,6

De begrotingsruimte is in de jaren 2020-2024 toegenomen van € 0,8 miljoen naar € 8,6 miljoen. De mutaties worden in de financiële begroting (deel 4) toegelicht, hier gaan we in op de twee belangrijkste posten waardoor de begrotingsruimte toegenomen is, zijn:

- **Investerings:**
Jaarlijks worden investeringsprojecten geactualiseerd. Uit deze actualisatie bleek dat een aantal investeringsprojecten later dan verwacht opgeleverd worden. De gevolgen van de nota Investerings zijn eveneens verwerkt in dit perspectief. Dit zijn met name de gevolgen van het verlengen van de afschrijvingstermijnen.
- **Financiering:** Er is een garantieproduct vrijgevallen hetgeen incidenteel € 3,2 miljoen oplevert. In 2023 valt nog een garantieproduct vrij, afhankelijk van de markt levert dit mogelijk niet begrote baten op. Gelet op de onzekerheid die hiermee annex is, wordt nu voorzichtigheidshalve geen rekening gehouden met deze extra inkomsten.

Daarnaast is een lening afgesloten met Enexis van bijna € 33 miljoen met een rente van 2,15% per jaar, dit is een structurele bate. Voor de periode 2020-2024 gaat het in totaal om een meevaller van € 3,1 miljoen.

Bij de Kadernota 2020-2024 was sprake van structureel tegenvallende rentebaten en dividendinkomsten. Hierover is het volgende besloten:

"Gezien de relatie tussen enerzijds de rentebaten en het dividend van Enexis en anderzijds het rendement op het stamkapitaal stellen wij voor om het bedrag van € 15,6 miljoen, dat wij in de periode 2020-2024 minder ontvangen aan rentebaten en dividend Enexis, te dekken uit het de reserve Compensatie dividend Essent".

In lijn met dit besluit wordt voorgesteld om de rentebaten van de lening aan Enexis van € 3,1 miljoen toe te voegen aan het stamkapitaal (lees: reserve Compensatie dividend Essent). Hiermee wordt een eerste stap gezet om het stamkapitaal aan te vullen.

Tijdens de statenbehandeling van de Kadernota is de wens geuit dat er een plan komt om te bepalen wat de ideale omvang van het stamkapitaal kan zijn. Wij stellen voor om uw Staten te betrekken bij het opstellen van dit plan. Aspecten die in het plan aan de orde komen, zijn o.a.:

- Wat was altijd de norm?
- Hoe is deze tot stand gekomen?
- Hoe verhoudt deze zich tot de ambities van nu?
- Wat zou de norm (nu) moeten zijn?
- Wanneer (met welke criteria) mag uit het stamkapitaal onttrokken worden?
- Hoe gaan buurprovincies ermee om?

6.3. Najaarsmonitor 2020

De Najaarsmonitor 2020 is op digitale wijze raadpleegbaar via www.monitorgroningen.nl.

In de najaarsmonitor maken wij voor de voortgang gebruik van de kleuren groen-oranje-rood. Hierdoor geven wij de voortgang over 2020 in één oogopslag weer. Deze drie kleuren hebben de volgende betekenis:

- groen** Geen afwijkingen in prestatie, planning.
- oranje** Prestatie wordt niet volledig behaald of
Prestatie loopt achter op planning maar is niet problematisch.
- rood** Prestatie wordt niet of nauwelijks behaald of
Prestatie loopt achter op planning, realisatie is problematisch.

De Najaarsmonitor 2020 bestaat uit vier onderdelen die we hieronder kort toelichten:

1. Inhoudelijke verantwoording van de voortgang van de Begroting 2020:
  - a. Indicatoren;
  - b. Prestaties incl. financieel effect begroting;
2. Voortgang vervolgacties aanbevelingen Rekenkamerrapporten;
3. Voortgang afhandeling van moties.
4. Financiële verantwoording per deelprogramma;

ad 1. Inhoudelijke verantwoording van de voortgang van de Begroting 2020

De inhoudelijke verantwoording heeft betrekking op indicatoren en prestaties zoals opgenomen bij de beleidsdoelen in het programmaplan (deel 2) van de begroting.

a. Indicatoren

In de Begroting 2020 onderscheiden we (elf) verplichte indicatoren (volgens het BBV) en 'eigen' beleidsindicatoren. In de monitor hebben we ten aanzien van deze indicatoren de realisatie afgezet tegen de streefwaarde. Bij een aantal indicatoren zijn de realisatiecijfers nog niet bekend omdat deze pas na afloop van het begrotingsjaar beschikbaar komen.

Overigens zal in IPO-verband dit jaar een evaluatie worden uitgevoerd ten aanzien van de verplichte BBV-beleidsindicatoren.

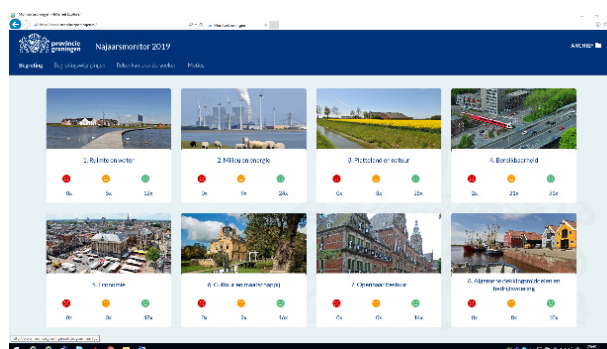
b. Prestaties incl. financieel effect begroting

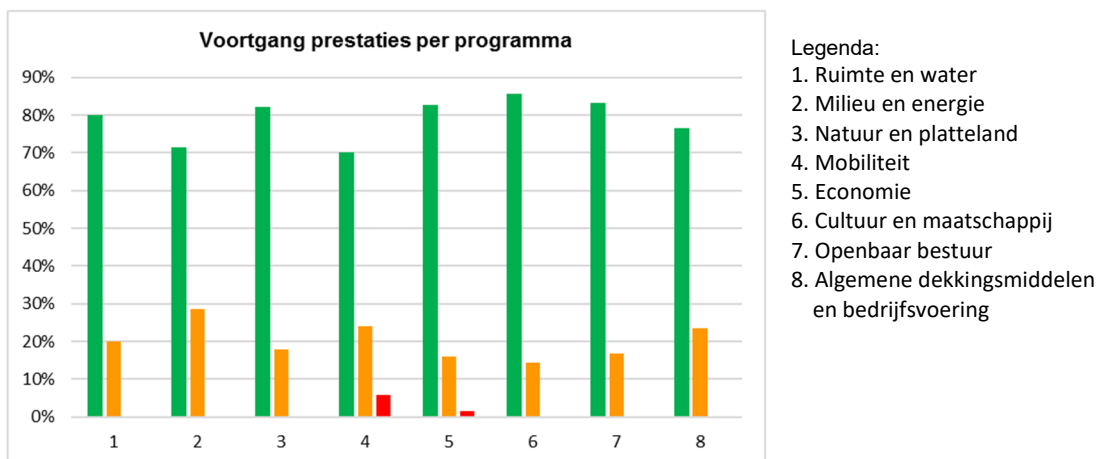
In de digitale monitor staat de voortgang van de prestaties van de Begroting 2020 in aantallen kleuren per programma weergegeven. Zie afbeelding hiernaast.

Er staat een achttal prestaties op rood. Het gaat om prestaties inzake herkenbaarder maken doorfietsroutes, Aanpak Ring Zuid, het Verkeer- en Vervoerberaad en 'event' autonoom vervoer (programma 4. Mobiliteit) en om Groningen Airport Eelde (programma 5. Economie).

Van deze acht 'rode' prestaties zijn er zes corona gerelateerd, enkel de prestaties inzake doorfietsroutes en Aanpak Ring Zuid niet.

Hierna zijn de aantallen kleuren in percentages per programma uit de Begroting 2020 weergegeven om de programma's onderling beter te kunnen vergelijken.

In totaliteit verwachten wij dat bijna 80% van de beoogde resultaten wordt behaald. Indien enkel wordt gekeken naar de prestaties dit jaar is dat 70%. Van de overige prestaties staat de voortgang op oranje of rood. De coronacrisis is hierin een belangrijke factor, evenals het uitstel van de Omgevingswet.

De wijzigingen op de Begroting 2020 zijn opgenomen in de 8^e begrotingswijziging bij deze voordracht. Deze wijzigingen zijn ook opgenomen in de verantwoording van de prestaties per programma en daar kort toegelicht.

Het gaat hierbij om de financiële effecten van afwijkingen in de prestaties (waaronder herfasering van middelen) en van de septembercirculaire en om administratief-technische substituties.

ad 2. Financiële verantwoording Begroting 2020 per programma

De financiële verantwoording van de begroting wordt in de digitale monitor per programma weergegeven via:

- een grafische weergave van de begroting, de realisatie en de prognose, waarbij het saldo wordt als overschot (groen) of tekort (rood) weergegeven;
- een nadere specificatie van bovenstaande informatie per programma en deelprogramma waarbij de door ons voorgestelde (8^e) begrotingswijziging in een aparte kolom zichtbaar is gemaakt ('Financiële verantwoording');
- een overzicht waarin aansluiting met de oorspronkelijke begroting en de eerder vastgestelde begrotingswijzigingen is opgenomen ('Begrotingswijzigingen').

Bij de Jaarrekening 2019 hebben wij de aanbeveling van de accountant overgenomen om afwijkingen van de begroting te analyseren naar externe en interne factoren en te analyseren of de afwijkingen te voorzien waren. Bij het opstellen van de prognoses voor deze najaarsmonitor hebben wij nadrukkelijker dan in voorgaande jaren aandacht besteed aan het realistisch(er) ramen van uitgaven om afwijkingen bij de Jaarrekening 2020 te verkleinen. De begrote afwijkingen hebben wij geanalyseerd naar interne en externe oorzaken.

De prognoses laten het volgende zien. Er wordt € 7,3 miljoen vanuit 2020 naar latere jaren doorgeschoven. Ook zien we dat € 2,5 miljoen naar voren, naar 2020 gehaald wordt. Dit betreft de middelen voor de maatregelen die vanuit de corona-aanpak nog dit jaar vastgesteld worden. Van de € 7,3 miljoen heeft ongeveer 70% een externe oorzaak, te weten de coronacrisis, het stikstofvraagstuk en de afhankelijkheid van derde partijen. De overige 30% heeft interne oorzaken, waarvan de belangrijkste de tender voor monumentenzorg is. Deze tender loopt in het najaar van 2020 en zal naar verwachting in januari 2021 tot subsidieverlening komen. De veranderde regelgeving rondom het boeken van subsidielasten leiden ertoe dat de lasten van deze tender drukken op het boekjaar 2021.

Bij de Rekening 2020 zullen we op basis van de uitkomsten wederom de analyse naar externe en interne factoren en de voorzienbaarheid opstellen. De uit deze analyse voortkomende leerpunten betreffen wij bij het opstellen van de Voorjaarsmonitor 2021 en Najaarsmonitor 2021.

ad 3. Voortgang vervolgacties aanbevelingen Rekenkamerrapporten

In de Najaarsmonitor 2020 leggen wij verantwoording af over de vervolgacties bij de vier rapporten van de Noordelijke Rekenkamer, te weten:

- a. Energie in transitie
- b. Werkt 't
- c. Internet, en een beetje snel graag!
- d. Met de bus naar de stad - openbaar busvervoer in perifere gebieden.

Net zoals bij de Voorjaarsmonitor 2020 staat bij a. en c. de uitvoering van één van de vervolgacties op oranje. bij c. is dit corona gerelateerd.

ad 4. Voortgang afhandeling van moties

In de huidige collegeperiode zijn tot en met 1 juli jl. in totaal 38 moties aangenomen.

Bij de afwikkeling van de moties staan vier moties op oranje, te weten:

- a. M090 (9 oktober 2019) - Noordelijk luchtruim herzien
- b. M079 (9 oktober 2019) - Duurzaamheidscriteria biomassa
- c. M073 (9 oktober 2019) - RES: regio aan zet!
- d. M071 (9 oktober 2019) - Lokaal eigendom in Groningen

De afhandeling van moties a. staat op oranje mede vanwege het coronavirus.

Conclusie

Ofschoon de uitvoering van de Begroting 2020, de vervolgacties op de aanbevelingen van de Rekenkamerrapporten en de afhandeling van de moties op vele onderdelen naar wens verlopen, constateren wij op verschillende terreinen aandachtspunten. De nadere toelichting hierop hebben wij in de Najaarsmonitor 2020 opgenomen.

Het laatste rapportagemoment over de Begroting 2020 is bij de Rekening 2020 die uw Staten volgend jaar in april wordt aangeboden.

6.4. Overige onderwerpen

6.4.1. Waakzaamheid subsidierelaties

In deze paragraaf wordt op hoofdlijnen ingegaan op de resultaten van de beoordeling van de financiële positie van de structureel gesubsidieerde instellingen die wij monitoren. Deze monitoring heeft plaatsgevonden aan de hand van de jaarrekeningen 2019 van instellingen met een structurele subsidie van minimaal € 125.000.

Analyse structureel gesubsidieerde instellingen 2019

Voor de analyse zijn onderstaande twee tabellen opgesteld, waarin voor de jaren 2018 (tabel 2) en 2019 (tabel 3) een samenvatting wordt gegeven van de sterrenkwalificaties in relatie tot de subsidieomvang. Hierbij worden de volgende sterrencategorieën gehanteerd:

- 1 ster: Financieel gezonde instellingen.
- 2 sterren: Instellingen met aandachtspunten en risico's, die de financiële positie in gevaar kunnen brengen.
- 3 sterren: Instellingen met een (tamelijk) zorgwekkende financiële positie.

Tabel 2. Waakzaamheid instellingen o.b.v. jaarrekeningen 2019

Toegekende subsidies in euro's	Aantal	Omvang (x € 1.000)	*	**	***
> 1.000.000	3	3.353	2	1	0
500.001 - 1.000.000	0	0	0	0	0
250.001 - 500.000	7	2.471	6	1	0
125.000 - 250.000	11	1.878	9	2	0
Totaal absoluut	21		17	4	0
Totaal (aantal) %	100%		81,0%	19,0%	0%
Totaal (x € 1.000)		7.702	5.966	1.736	0
Totaal (euro) %		100%	77,5%	22,5%	0%

Tabel 3. Waakzaamheid instellingen o.b.v. jaarrekening 2018

Toegekende subsidies in euro's	Aantal	Omvang (x € 1.000)	*	**	***
> 1.000.000	3	3.331	2	1	0
500.001 - 1.000.000	1	612	0	1	0
250.001 - 500.000	8	2.715	6	1	1
125.000 - 250.000	9	1.533	9	0	0
Totaal absoluut	21		17	3	1
Totaal (aantal) %	100%		81,0%	14,3%	4,8%
Totaal (x € 1.000)		8.191	5.495	2.271	425
Totaal (euro) %		100%	67,1%	27,7%	5,2%

Conclusie:

De jaarrekeningen van 21 structureel gesubsidieerde instellingen zijn beoordeeld. De totale omvang van de toegekende subsidies is afgenomen van € 8,1 miljoen in 2018 tot € 7,7 miljoen in 2019. Op basis van de jaarrekeningen 2019 is de financiële positie van het merendeel van de beoordeelde instellingen (17 van de 21) aan te merken als financieel gezond (*). Ten opzichte van 2018 is de financiële situatie van één instelling verbeterd (van 3 naar 2 sterren), en van drie instellingen verslechterd (van 1 naar 2 sterren). Daar staat tegenover dat voor 3 instellingen de situatie is verbeterd naar 1 ster. Met de instellingen die beoordeeld zijn met twee sterren maken wij aanvullende afspraken omtrent maatregelen die de instellingen dienen te nemen ter verbetering van de financiële positie. Dit conform het vastgestelde kader Monitoring structurele subsidierealiserings.

De financiële ontwikkelingen in 2020 als gevolg van de corona- en economische crisis gaan aan deze subsidiërelaties niet voorbij. Wij monitoren de financiële positie continu door met de instellingen op basis van hun rapportages in gesprek te zijn. Samen met het Rijk hebben wij maatregelen getroffen om de instellingen te ondersteunen. Aan de hand van hun jaarrekeningen 2020 zien wij volgend jaar wat de effecten geweest zijn voor de financiële positie van deze relaties.

6.4.2. Blauwestad

Met de gemeente Oldambt is een bestuursakkoord bereikt onder de titel '*De doorontwikkeling van Blauwestad in de context van de regio*' (mei 2020). Voor de uitvoering en financiering van dit akkoord, ten behoeve van het nader vastleggen van het ontwikkelingsperspectief, m.n. in Het Havenkwartier, van Blauwestad leggen wij uw Staten nu een aantal wijzigingen in de grondexploitatie Blauwestad voor. Deze waren niet opgenomen bij de vaststelling van de Jaarrekening 2019. De wijzigingen betreffen diverse doorgevoerde bezuinigingen in de grondexploitatie Blauwestad en herbesteding van de daardoor vrijvallende middelen ten behoeve van de uitvoering van het bestuursakkoord:

- De opgave/aanvullende financiering van het *Transitiefonds Particuliere Woningvoorraad* bedraagt € 700.000.

Wij stellen voor dit bedrag te dekken door:

Ring Blauwestad - toeristische infrastructuur: € 350.000) en

SolaRoad - Blauwe Loper: € 200.000).

Het laten vervallen van de *SolaRoad* Blauwe Loper (uitvoering fietspad Blauwestadzijde in asfalt in plaats van uitvoering met behulp PV-panelen) levert een bezuiniging van € 200.000 op. Verder is in samenspraak met de gemeente voor wat betreft de Ring Blauwestad een aantal projecten vervallen. In het kader van de totstandkoming en uitvoering van het bestuursakkoord is dit afgestemd met de gemeente Oldambt.

Deze bezuiniging leidt tot een verlaging van de *Voorziening Blauwestad* (BLS) en conform eerdere besluitvorming valt die vervolgens vrij ten gunste van de reserve *Compensatie dividend Essent*.

Annuleren van *Pura Vida*: € 150.000.

Annulering van dit evenement door corona leidt tot een vrijval binnen het budget

Marketingkosten 2020.

In de Voordracht bij de Jaarrekening 2019 is voor de dekking van marketingkosten Blauwestad (20 jaar conform de looptijd van de grondexploitatie Blauwestad) € 3.970.000

toegevoegd aan de *Algemene Reserve*. Van dit bedrag is in de 4^e wijziging van de Begroting 2020 € 420.000 opgenomen voor *Marketingkosten 2020*.

Wij stellen voor om de vrijval van de *Voorziening Blauwestad* van € 550.000 resp. het bedrag van € 150.000 niet ten gunste te brengen van de reserve *Compensatie dividend Essent* resp. het budget *Marketingkosten 2020* maar ten gunste te brengen van het uitvoeringsprogramma *Leefbaarheid 2020-2023* en om deze te bestemmen voor het *Transitiefonds Particuliere Woningvoorraad*.

De doorgevoerde bezuiniging van € 700.000 is geen onderdeel van de grondexploitatie 2020 Blauwestad welke door u is vastgesteld bij de Jaarrekening 2019.

- Voor de financiering van een gedeelte van € 400.000 ten behoeve van de herbestemmingslocatie ziekenhuisterrein *St. Lucas* te Winschoten zijn in de grondexploitatie Blauwestad bezuinigingen doorgevoerd. Dit leidt tot een verlaging van de *Voorziening Blauwestad* (BLS) en valt vrij ten gunste van de hiervoor genoemde reserve *Compensatie dividend Essent*.

Wij stellen voor om deze vrijval van € 400.000 van de *Voorziening Blauwestad* niet ten gunste te brengen van de reserve *Compensatie dividend Essent* maar ten gunste te brengen van het krediet ten behoeve van de herbestemmingslocatie van het voormalig ziekenhuisterrein *St. Lucas* te Winschoten.

De doorgevoerde bezuiniging van € 400.000 is geen onderdeel van de grondexploitatie 2020 Blauwestad en aldus niet door u vastgesteld bij de Jaarrekening 2019.

In bijgaande 8e wijziging van de Begroting 2020 hebben wij deze wijzigingen opgenomen.

Bestuursakkoord

Het akkoord is essentieel voor de verdere ontwikkeling van Blauwestad, zowel op de korte als lange termijn. Voor de korte termijn ontstaat met de vaststelling van de stedenbouwkundige onderlegger definitief de ruimte voor de in 2020/2021 geplande woningbouw(projecten), en ook daarna ten behoeve van eindontwikkeling van Het Havenkwartier. Ook de bereikbaarheid en relatie met de binnenstad van Winschoten verbetert sterk, met aanleg van de Blauwe Loper en een optimale fietsroute naar het centrum van Winschoten. Als het gaat om de langere termijn, de vernieuwing van het bestemmingsplan borgt de realisatie van het totale in de grondexploitatie van Blauwestad opgenomen kavelareaal. De onherroepelijkheid van het bestemmingsplan is voorwaarde in het bestuursakkoord.

De totstandkoming van dit bestemmingsplan is meteen een noodzakelijke voorwaarde voor de financiële houdbaarheid van de grondexploitatie. Met voldoende ontwikkelingsmogelijkheden blijft naar verwachting een grondexploitatie op basis van een looptijd van 20 jaar mogelijk. Zonder voldoende ontwikkelingsmogelijkheden - jaarlijks te beoordelen door de accountant - zal de looptijd teruggebracht moeten worden tot 10 jaar. In de situatie dat deze termijn teruggebracht zou moeten worden naar 10 jaar betekent dit dat de voorziening Blauwestad met circa € 30 miljoen zou moeten toenemen. Dekking hiervan moet komen vanuit het Eigen Vermogen (reserves) van de provincie (door middel van voorfinanciering).

Het bestuursakkoord ziet nadrukkelijk ook op de samenwerking met de gemeente Oldambt. In dit kader zijn afspraken gemaakt over gefaseerde overdracht van afgeronde gebieden in Blauwestad en monitoringsafspraken voor het meten van de effecten van de nieuwbouw in Blauwestad voor Oldambt en de regio. Ten behoeve van een herontwikkeling in het centrum van Winschoten - ziekenhuislocatie *St. Lucas* - voorziet het akkoord in een bijdrage van de provincie.

Ook de bijdrage van de provincie aan de verdere ontwikkeling van de recreatieve infrastructuur in de omliggende dorpen van Blauwestad (*Ring Blauwestad*) met een bedrag van ruim € 1,7 miljoen is substantieel te noemen. Deze toeristische ontwikkeling met een uitvoeringsperiode van 3 jaar is (in deelprojecten) uitgewerkt in de in dit kader lopende/in behandeling zijnde REP-aanvraag (afdeling ECP). Procesmatig volgt deze aanvraag het volgende traject:

- Principebesluit GS-beschikbaarstelling ruim € 850.000 ten laste van REP-ZZL;
- Consultatie PS middels voordracht, raadpleging PS conform betrokkenheid bij de besluitvorming over projecten in het kader van het REP-ZZL (schrijven aan Statencommissie Economie en Mobiliteit d.d. 26 januari 2011, kenmerk 2011-04313/4/A.25, EZP);

- Definitief besluit GS, gehoord hebbende PS;
- Beschikking subsidie en uitvoering projecten (voortgangsbewaking, bevoorschotting, rapportages, eindafrekening en vaststelling subsidie).

De afspraken hebben (tenslotte) oog voor de gehele regio Oost-Groningen en zijn in die context tot stand gekomen. Het akkoord voorziet in de vorming van een fonds ten behoeve van de transitie en vernieuwing van de woningvoorraad (*Transitiefonds Particuliere Woningvoorraad*). De provincie start het transitiefonds met een bedrag van € 2,0 miljoen vanuit het uitvoeringsprogramma *Leefbaarheid 2020-2023*. Op basis van het onderhavige bestuursakkoord wordt dit budget verruimd tot € 2,7 miljoen. Het vormt mede de basis voor een zorgvuldig doorlopen proces met de regio voor nieuw woonbeleid. Genoemde monitoringsafspraken staan mede in dit kader.

Stapeling bezuinigingen

Geconcludeerd kan worden dat de stapeling van de beschreven bezuinigingen binnen de grondexploitatie Blauwestad niet leidt tot verminderde verkoopmogelijkheden. Daarenboven, per saldo leidt het onderhavige bestuursakkoord tot een vergroot (toeristisch) voorzieningenniveau ten behoeve van Blauwestad.

Risico's

Er heeft overleg plaatsgevonden met onze accountant *EY* en zij hebben aangegeven hiermee in te kunnen stemmen. Ieder jaar beoordeelt *EY* de grondexploitatie Blauwestad en de jaarrekening van de provincie Groningen. Zij zullen de gemaakte keuzes nauwlettend en kritisch volgen. De accountant kan nu instemmen omdat de keuzes die hierin worden voorgelegd overeenkomstig de richtlijnen van de BBV-wetgeving zijn. De accountant geeft wel aan dat de risico's zijn toegenomen op het volledig terugverdienen van de voorfinanciering vanuit de reserve *Compensatie dividend Essent*. Dit komt door de doorgevoerde bezuinigingen waardoor de keuzevrijheid om in de toekomst bij economisch slechtere tijden verdere bezuinigingen door te voeren geringer. Het is denkbaar dat de accountant met de thans doorgevoerde bezuinigingen volgend jaar nog kritischer zal gaan kijken naar de gedane inschattingen.

6.4.3. Meerjarenonderhoudsprogramma provinciehuis

Het meerjarenonderhoudsprogramma (MJOP) voor het provinciehuis dat oorspronkelijk een looptijd had van 2014 tot 2033 is herijkt voor de periode 2020-2033. Met het oorspronkelijke programma was in totaal € 22,8 miljoen gemoeid. Hiervan is in de begroting nog € 21,1 miljoen beschikbaar. Het plan omvat uitgaven voor onder andere installaties, dak- en vloerafwerkingen, keuken- en sanitaire voorzieningen, binnen- en buitenwandafwerkingen, luiken en beschermlagen. Het totale bedrag dat na herijking nodig is, bedraagt € 22,7 miljoen. Van dit bedrag is € 17,1 miljoen als investering aan te merken en € 5,6 miljoen komt ten laste van de exploitatiebudgetten. Dit onderscheid voldoet aan de nota *Investeringen* die in deze vergadering van uw Staten voorligt. De extra jaarlast die deze herijking met zich meebrengt is € 32.200 waarvan wij voorstellen deze te dekken uit de algemene middelen.

6.4.4. Investeringen in mobiliteitsprojecten

In onderstaande tabel zijn verschillende projecten genoemd waarbij er om diverse redenen tekorten in de dekking zijn ontstaan. Tevens zijn er door derden (ProRail, gemeente en het Rijk) middelen toegevoegd aan projecten om hun wensen te realiseren. Wij evalueren de uitvoering van de projecten. Hier leren wij van. De kans van het optreden van risico's proberen we zo klein mogelijk te houden. Er kunnen echter altijd onvoorziene omstandigheden optreden die een impact hebben op de uitvoering van een project. Met uw Staten is de afspraak gemaakt om financiële mee- en tegenvallers allereerst binnen de projecten en programma's te verrekenen. Dit is ons gelukt. Na de tabel geven wij per project een toelichting.

Tabel 4. Voorgestelde ophoging investeringskredieten

Nr.	Project	Initieel krediet	Ophoging	Nieuw krediet	Dekking
1	ESGL	€ 70.990.000	€ 6.600.000	€ 77.590.000	a. RSP (vrije ruimte): Vrijval binnen project busstations/ transferia € 4.200.000 btw-voordeel € 2.400.000
2	Vervanging brug Mensingeweer	€ 900.000	€ 200.000	€ 1.100.000	a. MIT (vrije ruimte): € 200.000

Nr.	Project	Initieel krediet	Ophoging	Nieuw krediet	Dekking
3	Verdubbeling Veendam - Pekela en Aanpak wegvak Pekela - Ter Apel	€ 19.420.000	€ 2.768.310	€ 22.188.310	a. Ruimte binnen progr. N366: € 910.000 (MIT) € 1.560.000 (DuVV) b. MIT (vrije ruimte): € 140.000 c. Min. lenW € 158.310
4	Rondweg Aduard en aansluiting Nieuwklap	€ 16.674.063	€ 1.500.000	€ 18.174.063	a. MIT (vrije ruimte): € 1.500.000
5	Ontsluitingsweg Bedum	€ 13.255.803	€ 3.882.000	€ 17.137.803	a. Ruimte binnen progr. Ber. Lauw: € 3.000.000 (RSP) b. ProRail: € 550.000 c. Gem. Het Hogeland: € 332.000

Algemeen

1. Extra sneltrein Groningen-Leeuwarden (ESGL)

Het RSP-project Extra Sneltrein Groningen-Leeuwarden (ESGL) is een complex en groot (spoor)project met een hoog risicoprofiel. Het project bevindt zich volop in de realisatiefase waarbij de uitvoering met de nodige onzekerheden is omgeven. Bij de voordracht van de Najaarsmonitor 2019 hebben wij reeds aangegeven dat ProRail ons had laten weten dat de (voorzien) kosten en bijbehorende risicoreservering hoger zullen uitvallen dan het hiervoor beschikbare (project)budget. Dit is volgens ProRail met name terug te voeren op effecten van een overspannen spoormarkt, het later verkrijgen van de ontheffing voor de Wet Natuurbescherming, gedeeltelijke aanpassing van de uitvoeringsmethode met meerwerk tot gevolg, conditioneringswerkzaamheden (onder andere verleggen van kabels en leidingen en grondverwerving) die later zijn afgerond en veranderende wet- en regelgeving. Daarnaast hebben wij u in de voortgangsbrief van 7 april 2020 geïnformeerd over financiële consequenties van wijzigingen in de uitvoering, met name als gevolg van het doorschuiven van de werkzaamheden van herfstvakantie 2019 naar november 2020. ProRail is nog in gesprek met de aannemer over de financiële afwikkeling van de aansprakelijkheid voor het doorschuiven van de werkzaamheden.

Geconstateerd kan worden dat er meerdere van tevoren ingeschatte risico's en ook enkele onverwachte zijn opgetreden. Dit heeft geleid tot een provinciaal tekort van ca. € 6.600.000. Binnen dit RSP-project is geen ruimte om dit tekort af te dekken. Binnen de nog beschikbare financiële ruimte in het vigerende provinciale RSP-programma is dit wel mogelijk. Wij stellen u voor het tekort op die manier te dekken en tevens het krediet op te hogen conform bovenstaande tabel. Het voorgaande laat onverlet dat wij samen met de provincie Fryslân in deze realisatiefase van het project, risicodragers en opdrachtgever voor ProRail zijn. Mocht de uitkomst van de lopende aansprakelijkheidsdiscussie hier aanleiding toe geven dan zullen wij Provinciale Staten via de reguliere P&C-cyclus hier nader over informeren.

Ook in deze fase van het project, en vanuit onze rol en verantwoordelijkheid, blijven beide provincies expliciet sturen op de belangrijke aspecten als tijd en geld.

2. Vervanging brug Mensingeweer

Bij de uitvoering van het project zijn als gevolg van nadere onderzoeken meerkosten ontstaan die te maken hebben met hogere funderingskosten dan aanvankelijk voorzien. Binnen dit MIT-project zijn geen mogelijkheden voorhanden om deze meerkosten op te vangen. Dat lukt echter wel als gekeken wordt naar de ruimte die nog aanwezig is op programmaniveau in het MIT. Binnen het MIT is onder andere als gevolg van vrijval bij afgesloten projecten en het niet inzetten van indexatie bij realisatiebesluiten momenteel een vrije ruimte beschikbaar van ca. € 4,7 miljoen. Wij stellen u voor om dit tekort derhalve te dekken uit de financiële ruimte die nog dit MIT-programma beschikbaar is en tevens het krediet op te hogen conform bovenstaande tabel.

3. Project N366 Veilig

De projecten Wegverdubbeling Veendam-Pekela en Aanpak wegvak Pekela - Ter Apel zijn de laatste twee uitgevoerde projecten van de elf uitgevoerde projecten van het project N366 Veilig. Het vanuit DuVV en MIT toegekende budget van deze projecten is ca. € 37,6 miljoen. Na uitvoering van de twee projecten resteert er binnen het totale N366-project een tekort wat voornamelijk veroorzaakt is door het optreden van een aantal onvoorzien risico's. Voorbeelden zijn een langere wegafsluiting en warmere zomers. Door de warmere zomers zijn de kosten voor de aanleg van groenvoorzieningen (in het bijzonder de drie jaar nazorg van de beplanting) hoger dan voorzien. Het tekort kan voor een belangrijk deel worden opgevangen binnen het totaal krediet voor dit omvangrijke MIT-project. Dan resteert er nog een te dekken tekort groot € 140.000. Wij stellen u voor om dit tekort te dekken uit de financiële ruimte die, zoals aangegeven, nog in het vigerende

provinciale MIT-programma beschikbaar is en tevens het krediet op te hogen conform bovenstaande tabel.

4. Rondweg Aduard en aansluiting Nieuwklap

Bij het realiseren van het knooppunt Nieuwklap, een project uit ons provinciale MIT, heeft zich in eind 2019 een calamiteit voorgedaan. Bij het aanbrengen van de ophoging van de nieuwe brug nabij het Aduarderdiep is de ophoging tot op een hoogte van ca. 6 meter afgeschoven en is veel schade ontstaan. Het project is zoals u weet inmiddels succesvol afgerond. Dit heeft geleid tot een tekort van ca. € 1.500.000. Binnen dit MIT-project is geen ruimte om dit tekort af te dekken. Binnen de nog beschikbare financiële ruimte in het vigerende provinciale MIT-programma is dit wel mogelijk. Wij stellen u voor het tekort op die manier te dekken en tevens het krediet op te hogen conform bovenstaande tabel.

5. Rondweg Bedum

De recente aanbesteding van de spooronderdoorgang is hoger uitgevallen dan verwacht. Met name de engineering, het funderen van de voorbouwlocatie en de bouw van de onderdoorgang zelf zijn hier de oorzaak van. Diverse mogelijkheden zijn verkend om de kosten alsnog te verlagen, echter deze boden geen soelaas. Ook zijn er hogere kosten als gevolg van hoge welstandseisen en problemen rondom de onteigening. Binnen het door u beschikbaar gestelde uitvoeringskrediet is geen ruimte om deze tegenvallers, voor de provincie begroot op € 3 miljoen, op te lossen. Dit RSP-project maakt onderdeel uit van het RSP-project Bereikbaarheid Lauwersmeergebied. Conform de afspraak hebben we gekeken of binnen dit project nog financiële ruimte aanwezig is om dit tekort te dekken en dat bleek het geval. De dekking is onder andere gevonden in het overschot op de projecten Mensingeweer-Ranum, Fietspad Eenrum Baflo en in de algemene risicoreservering die binnen het RSP-project al is opgenomen. Daarbij is er na het vaststellen door u van de voordracht over het beschikbaar stellen van een bijdrage voor het uitvoering van het plan ter verbetering c.q. verkeersveiliger maken van de doorgaande routes door Leens, Ulrum en Wehe-den Hoorn vrijval van een deel van het oorspronkelijke gereserveerde bedrag. Wij stellen u voor het genoemde tekort te dekken uit de ruimte die binnen dit RSP-project nog beschikbaar is en tevens het krediet op te hogen conform bovenstaande tabel.

6.4.5. Uitvoering motie CMO-STAMM

Bij de behandeling van de voordracht 'Herprioritering Wettelijke en Autonome Taken vanaf 2020' op 5 februari jl. hebben uw Staten motie 153 aangenomen ten aanzien van de herprioritering van € 500.000 op de subsidie CMO STAMM vanaf het jaar 2022. Hierbij is ons college opgedragen om:

- In overleg te treden met CMO STAMM om in gezamenlijkheid te kijken op welke wijze CMO STAMM met onderzoek en advies op projectbasis het provinciale beleid kan ondersteunen;
- Te onderzoeken of de overgang van een budgetsubsidie naar mogelijke projectsubsidies kan worden verzacht bij de verdere uitwerking van het uitvoeringsprogramma Leefbaarheid;
- Over beide hierboven staande punten bij de begroting 2021 uw Staten te informeren.

Wij hebben de afgelopen periode gesprekken gevoerd met CMO STAMM over de gevolgen van de bovengenoemde herprioritering en over de mogelijkheden om compenserende opdrachten te verstrekken en/of projectsubsidies te verlenen ten behoeve van een afbouw met een zogenaamde zachte landing. Voor deze compenserende opdrachten en/ of projectsubsidies hebben wij middelen gereserveerd tot een totaalbedrag van € 600.000 voor de jaren 2022-2023.

7. Geheimhouding

Niet van toepassing

8. Voorstel

Wij stellen uw Staten voor de Begroting 2021, de Najaarsmonitor 2020, de 8^e wijziging van de Begroting 2020 en de voorstellen over Blauwestad, de investeringsprojecten van mobiliteit en het meerjarenonderhoudsplan voor het provinciehuis vast te stellen conform het in concept bijgevoegde besluit.

Groningen, 6 oktober 2020

gedeputeerde staten van Groningen:

F.J. Paas , voorzitter.

, secretaris.

Behandeld door : Anneke Haven
Telefoonnummer : 06 2576 2464
e-mail : a.haven@provinciegroningen.nl

Bijlagen bij de voordracht

Nr.	Titel	Soort bijlage
1	Overzicht van door PS vastgestelde begrotingswijzigingen bij separate Statenvoordrachten en door GS in mandaat genomen besluiten	Ter informatie

Bijlage 1. Overzicht door PS vastgestelde begrotingswijzigingen bij separate Statenvoordrachten en door GS in mandaat genomen besluiten

A. Door PS bij separate voordrachten vastgestelde begrotingswijzigingen 2020

Er zijn sinds de Kadernota 2020-2024 geen nieuwe voordrachten met een begrotingswijziging vastgesteld.

B. Door GS in mandaat genomen besluiten tot wijziging van de Begroting 2020

Programma	Productgroep	Toelichting/omschrijving	Dossier	Type wijziging	Lasten/Baten	bedragen x€ 1.000					
						2020	2021	2022	2023	2024	
1. Ruimte en water											
	8100	Grondexploitatie Blauwestad	K19921	A	Lasten	4.708,0					
	8100	Grondexploitatie Blauwestad	K19921	A	Baten	4.708,0					
	8200	Overboeking 2020-2021: DU Versnelling flexwonen	K19921	B	Lasten	-50,0	50,0				
	3300	Verrekening lasten/baten in relatie tot grondwaterheffing	K19921	A	Lasten	8,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	3300	Verrekening lasten/baten in relatie tot grondwaterheffing	K19921	A	Baten	8,5					
	3900	Specifieke uitkering NPG 2019 (besteding in 2020)	K19921	A	Lasten	250,0					
	3900	Specifieke uitkering NPG 2019 (besteding in 2020)	K19921	A	Baten	250,0					
	0801	Overboeking 2020-2021: Reserve Overboeking kredieten	K19921	B	Baten	-50,0	50,0				
						Totaal lasten	4.916,5	50,0	0,0	0,0	0,0
						Totaal baten	4.916,5	50,0	0,0	0,0	0,0
						Totaal saldo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Milieu en energie											
	4602	Specifieke uitkering NPG 2019 (besteding in 2021)	K19921	A	Lasten	-125,0	125,0				
	4602	Specifieke uitkering NPG 2019 (besteding in 2021)	K19921	A	Baten	-125,0	125,0				
						Totaal lasten	-125,0	125,0	0,0	0,0	0,0
						Totaal baten	-125,0	125,0	0,0	0,0	0,0
						Totaal saldo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Platteland en natuur											
	5202	Eems-Dollard 2050: rijksbijdrage incl. projectsubsidie LIFE IP	K19921	A	Lasten	318,5					
	5202	Eems-Dollard 2050: rijksbijdrage incl. projectsubsidie LIFE IP	K19921	A	Baten	318,5					
	5300	Personele inzet Stikstof/biodiversiteit	K19921	C	Lasten	-240,2	-480,4	-371,5	-115,0		
	6100	Regiodeal Natuurinclusieve landbouw: bijdr. Drenthe+Fryslân	K19921	A	Lasten	834,2					
	6100	Specifieke uitkering NPG 2019 (besteding in 2021)	K19921	A	Lasten	-1.850,0	1.850,0				
	6100	Overboeking 2020-2021: DU Regiodeal natuurincl. landbouw	K19921	B	Lasten	-1.371,6	1.371,6				
	6100	Regiodeal Natuurinclusieve landbouw: bijdr. Drenthe+Fryslân	K19921	A	Baten	834,2					
	6100	Specifieke uitkering NPG 2019 (besteding in 2021)	K19921	A	Baten	-1.850,0	1.850,0				
	0803	Overboeking 2020-2021: Reserve Overboeking kredieten	K19921	B	Lasten	418,6					
	0803	Overboeking 2020-2021: Reserve Overboeking kredieten	K19921	B	Baten	-953,0	1.371,6				
						Totaal lasten	-1.890,5	2.741,2	-371,5	-115,0	0,0
						Totaal baten	-1.650,3	3.221,6	0,0	0,0	0,0
						Totaal saldo	-240,2	-480,4	-371,5	-115,0	0,0
4. Bereikbaarheid											
	2201	Aanpassing oevers Noord-Willemskanaal	K19921	A	Lasten	111,0					
	2201	Aanpassing oevers Noord-Willemskanaal	K19921	A	Baten	111,0					
	2900	Hive.Mobility	K19921	A	Lasten	45,7	-20,9	-152,8	310,5		
	2900	Hive.Mobility	K19921	A	Baten	45,7	-20,9	-152,8	310,5		
	2300	Beschikking project Norgervaart	K1574	C	Lasten	1.151,3					
	2300	Bijdrage Prorail proef waterstofrein	K19921	A	Lasten	109,4					
	2300	Beschikking project Norgervaart, Rijks- en gemeent. bijdr.	K1574	C	Baten	808,8					
	2300	Bijdrage Prorail proef waterstofrein	K19921	A	Baten	109,4					
	0804	Reserve RSP: beschikking project Norgervaart	K1574	C	Baten	342,5					
						Totaal lasten	1.417,5	-20,9	-152,8	310,5	0,0
						Totaal baten	1.417,5	-20,9	-152,8	310,5	0,0
						Totaal saldo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
6. Cultuur en maatschappij											
	7100	Bijdr. derden We the North, NNO en proeftuin cultuurprofielen	K19921	B	Lasten	589,6					
	7100	Bijdr. derden We the North, NNO en proeftuin cultuurprofielen	K19921	B	Baten	589,6					
	7102	Middelen NCG en OCW voor subs.regelingen GRRG/RORG	K21629	A	Lasten	5.800,0					
	7102	Overboeking naar 2021: pilot erfgoedprogramma Overschild	K19921	B	Lasten	-1.950,2	1.950,2				
	7102	Middelen NCG en OCW voor subs.regelingen GRRG/RORG	K21629	A	Baten	5.800,0					
	8103	Overboeking naar 2021: gebiedsgerichte aanpak NPG	K19921	B	Lasten	-241,0	241,0				
	0806	Overboeking 2020-2021: Reserve Overboeking kredieten	K19921	B	Baten	-2.191,2	2.191,2				
						Totaal lasten	4.198,4	2.191,2	0,0	0,0	0,0
						Totaal baten	4.198,4	2.191,2	0,0	0,0	0,0
						Totaal saldo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Programma	Productgroep	Toelichting/omschrijving	Dossier	Type wijziging	Lasten/Baten	2020	2021	2022	2023	2024	
7. Openbaar bestuur											
	1400	Provinciedeel Digitale Democratie	K22543	A	Lasten	75,0	25,0				
	1400	Provinciedeel Digitale Democratie	K22543	A	Baten	75,0	25,0				
						Totaal lasten	75,0	25,0	0,0	0,0	
						Totaal baten	75,0	25,0	0,0	0,0	
						Totaal saldo	0,0	0,0	0,0	0,0	
8. Algemene dekkingmiddelen en bedrijfsvoering											
	0501	Personele inzet Stikstof/biodiversiteit	K19921	C	Lasten	240,2	480,4	371,5	115,0		
						Totaal lasten	240,2	480,4	371,5	115,0	
						Totaal baten	0,0	0,0	0,0	0,0	
						Totaal saldo	240,2	480,4	371,5	115,0	
						Eindtotaal lasten	8.832,1	5.591,9	-152,8	310,5	0,0
						Eindtotaal baten	8.832,1	5.591,9	-152,8	310,5	0,0
						Eindtotaal saldo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Type wijziging:

- A Bijdragen van derden met een specifiek doel
- B Overboekingen naar volgende begrotingsjaren (categorie 1 en decentralisatie-uitkeringen)
- C Reeds genomen Statenbesluiten
- D Incidentele begrotingswijzigingen tot € 50.000
- E Reserve Automatisering en Reserve Apparaatskosten Personeel
- geen Betreft uitsluitend verschuivingen tussen productgroepen onderling, binnen een programma